

450.

U s t a w a

z dnia 24 maja 1922 r.

o ratyfikacji układu między Polską a Niemcami w przedmiocie granicznych dworców przejściowych z obustronną rewizją celną i paszportową oraz w przedmiocie praw i obowiązków urzędników, zatrudnionych przy uprzywilejowanym ruchu tranzytowym i przy sąsiedzkim ruchu kolejowym, podpisanego w Genewie dnia 15 maja 1922 r.

Art. 1. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zatwierdza układ między Polską a Niemcami w przedmiocie granicznych dworców przejściowych z obustronną rewizją celną i paszportową oraz w przedmiocie praw i obowiązków urzędników, zatrudnionych przy uprzywilejowanym ruchu tranzytowym i przy sąsiedzkim

ruchu kolejowym, podpisany w Genewie dnia 15 maja 1922 roku.

Art. 2. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej upoważnia Naczelnika Państwa do podpisania ratyfikacji powyższego układu.

Art. 3. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Spraw Zagranicznych, a postanowień wymienionego układu — właściwym Ministrom.

Art. 4. Ustawa niniejsza obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Marszałek:
Trąpczyński

Prezydent Ministrów:
Antoni Ponikowski

Minister Spraw Zagranicznych:
Skirmunt

451.

Układ między Polską a Niemcami

w przedmiocie granicznych dworców przejściowych z obustronną rewizją celną i paszportową oraz w przedmiocie praw i obowiązków urzędników, zatrudnionych przy uprzywilejowanym ruchu tranzytowym i przy sąsiedzkim ruchu kolejowym.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

NACZELNIK PAŃSTWA POLSKIEGO

JÓZEF PIŁSUDSKI

Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia piętnastego maja tysiąc dziewięćset dwudziestego drugiego roku w Genewie podpisany został między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej z jednej strony, a Rządem Rzeszy Niemieckiej z drugiej Układ między Polską a Niemcami w przedmiocie granicznych dworców przejściowych z obustronną rewizją celną i paszportową oraz w przedmiocie praw i obowiązków urzędników, zatrudnionych przy uprzywilejowanym ruchu tranzytowym i przy sąsiedzkim ruchu kolejowym, o następującem brzmieniu dosłownem:

UKŁAD MIĘDZY POLSKĄ A NIEMCAMI

w przedmiocie granicznych dworców przejściowych z obustronną rewizją celną i paszportową oraz w przedmiocie praw i obowiązków urzędników, zatrudnionych przy uprzywilejowanym ruchu tranzytowym i przy sąsiedzkim ruchu kolejowym.

Polska i Niemcy kierowane pragnieniem poczynienia—w związku z Konwencją polsko-niemiecką w sprawie Górnego Śląska z d. 15 maja 1922 r. — najdalej idących ułatwień w dziedzinie ruchu granicznego, postanowiły zawrzeć Układ w przedmiocie granicznych dworców przejściowych z obustronną rewizją celną i paszportową oraz w przedmiocie praw i obowiązków urzędników, zatrudnionych przy uprzywilejowanym ruchu tranzytowym i przy sąsiedzkim ruchu kolejowym, i w tym celu mianowały swymi pełnomocnikami:

Polska—pana Kazimierza Olszowskiego,
Ministra Pełnomocnego,
Niemcy—pana Eugenjusza Schiffera,
b. Ministra Rzeszy.

DEUTSCH-POLNICHES ABKOMMEN

über die Grenzübergangsbahnhöfe mit beiderseitiger Zoll- oder Passabfertigung und über die Rechte und Pflichten der Beamten im privilegierten Durchgangs- und Eisenbahnübergangsverkehr.

Deutschland und Polen von dem Wunsche geleitet, im Anschluss an das deutsch-polnische Abkommen über Oberschlesien vom 15 Mai 1922 die Durchführung des Verkehrs über die Grenze tunlichst zu erleichtern, sind übereingekommen, ein Abkommen über die Grenzübergangsbahnhöfe mit beiderseitiger Zoll- oder Passabfertigung und über die Rechte und Pflichten der Beamten im privilegierten Durchgangs- und im Eisenbahn-Übergangsverkehre zu schliessen und haben zu diesem Zwecke zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

Deutschland: Herrn Eugen Schiffer,
Reichsminister a. D.
Polen: Herrn Kazimir Olszowski,
bevollmächtigten Minister.

Pełnomocnicy, po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za sporządzone w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

I. Ekspozytury urzędów.

Artykuł 1.

Układające się Strony stanowią, że, z zastrzeżeniem poniższych postanowień, prawa suwerenności nad granicznymi dworcami przejściowymi, na których odbywa się obustronna rewizja celna i paszportowa (graniczne dworce przejściowe) — łącznie z liniami kolejowymi między temi dworcami a granicą Państwa — przysługują również w obrębie urzędów, które utworzone tam będą przez drugą układającą się Stronę (Ekspozytury urzędów), temu Państwu, na którego obszarze znajdują się wspomniane urzędy. Zgodnie z powyższym, upoważnieni są do interwencji z powodu popełnienia czynów karnych, z zastrzeżeniem odmiennych postanowień, tylko urzędnicy tego Państwa, na którego obszarze znajduje się ekspozytura, podczas gdy urzędnicy drugiego Państwa uprawnieni są do występowania tylko w tej mierze co osoby prywatne.

Artykuł 2.

W obrębie pomieszczeń i miejsc, oddanych na obcem terytorjum do wyłącznego użytku władzom jednej ze Stron, jedynie te władze mają prawo utrzymywać porządek i wydalać osoby prywatne, które porządek ten naruszają. W obrębie innych pomieszczeń i miejsc prawo to przysługuje tylko władzom tego Państwa, na którego obszarze znajduje się graniczny dworzec przejściowy.

Artykuł 3.

Dla wywozu i przywozu przedmiotów oraz dla ruchu osobowego przez graniczny dworzec przejściowy obowiązują — obok przepisów celnych tego Państwa, na którego obszarze położony jest dworzec — również przepisy celne drugiego Państwa, a mianowicie przy wywozie do drugiego Państwa od chwili, w której rozpoczyna się odprawa celna przez urzędników tego Państwa, przy wwozie zaś z drugiego Państwa aż do chwili, w której odprawa celna przez urzędników tego Państwa została ukończona; jednakże przepisy celne danego Państwa stosowane będą tylko przez władze celne tego Państwa, które przepisy te wydało. Za równoznaczny z terminem, w którym przy wywozie do drugiego Państwa winna była rozpocząć się, a przy wwozie z drugiego Państwa winna była zakończyć się odprawa celna, uważany będzie termin, w którym uchylenie od poddania się odprawie celnej należy, podług danych okoliczności, uważać za dokonane.

Układająca się Strona, na której obszarze położony jest graniczny dworzec przejściowy, nie może pobierać żadnych opłat wwozowych i wywozowych od przedmiotów, które przewiezione zostały z obszaru drugiej Strony na jej obszar i które zostają z powrotem wywiezione, nie przestając podpadać pod przepisy celne Państwa, z którego nastąpił wywóz.

Die Bevollmächtigten haben sich, nachdem sie einander ihre Vollmachten mitgeteilt und diese in guter und gehöriger Form befunden haben, über folgende Bestimmungen geeinigt:

I. Exponierte Dienststellen.

Artikel 1.

Die vertragschliessenden Teile sind darüber einig, dass unbeschadet der nachstehenden Bestimmungen die Staatshoheitsrechte auf den Grenzübergangsbahnhöfen mit beiderseitiger Zoll- oder Passabfertigung (Grenzübergangsbahnhöfe) einschliesslich der Eisenbahnstrecken zwischen ihnen und der Landesgrenze — auch im Bereiche der Dienststellen, die dort von dem anderen vertragschliessenden Teile errichtet werden (exponierte Dienststellen), dem Staate zustehen, auf dessen Gebiete diese Dienststellen liegen, und dass demgemäss zum Einschreiten wegen strafbarer Handlungen vorbehaltlich abweichender Bestimmungen nur die Beamten des letztgenannten Staates befugt sind, während die Beamten des anderen Staates zum Einschreiten nur im gleichen Masse wie Privatpersonen berechtigt sind.

Artikel 2.

Die beiderseitigen Behörden haben innerhalb der ihnen auf dem fremden Staatsgebiete zum Alleingebrauche zugewiesenen Räumlichkeiten und Anlagen allein das Recht, die Ordnung aufrechtzuerhalten und Privatpersonen, die gegen die Ordnung verstossen, zu entfernen. Innerhalb anderer Räumlichkeiten und Anlagen steht dies Recht nur den Behörden des Staates zu, auf dessen Gebiete der Grenzübergangsbahnhof liegt.

Artikel 3.

Für die Aus- und Einfuhr von Gegenständen und für den Personenverkehr über einen Grenzübergangsbahnhof gelten neben den Zollvorschriften des Staates, in dem der Bahnhof liegt, auch die Zollvorschriften des anderen Staates und zwar bei der Ausfuhr in den anderen Staat von dem Zeitpunkte ab, in dem die Zollabfertigung durch die Beamten dieses Staates beginnt, bei der Einfuhr aus dem anderen Staate bis zu dem Zeitpunkte, in dem die Zollabfertigung durch die Beamten dieses Staates beendet ist; indessen werden die Zollvorschriften jeden Staates nur von den Zollbehörden des Staates angewandt, der sie erlassen hat. Dem Zeitpunkt des Beginns der Zollabfertigung bei der Ausfuhr und dem Zeitpunkt der Beendigung der Zollabfertigung bei der Einfuhr wird der Zeitpunkt gleichgestellt, in dem die Zollabfertigung nach Lage der Verhältnisse als tatsächlich umgangen anzusehen ist.

Der vertragschliessende Teil, auf dessen Gebiet ein Grenzübergangsbahnhof liegt, darf keine Ein- und Ausfuhrabgaben von Gegenständen erheben, die aus dem Gebiete des anderen Teiles auf sein Gebiet gelangt sind und zurückgebracht werden, bevor die Geltung der Zollvorschriften des Ausfuhrstaates für sie aufgehört hat.

Artykuł 4.

Jeżeli w myśl art. 3-go dany przedmiot podpada pod przepisy celne obu układających się Stron i wskutek tego podlega tymczasowemu aresztowi przez władze celne obu Stron, natenczas pierwszeństwo przysługiwać będzie władzy celnej Strony, z której obszaru przedmiot zostaje wywieziony. Władze celne jednego Państwa winny, na żądanie władz drugiego Państwa, zwolnić od zabrania dany przedmiot, o ile znajduje się on jeszcze na obszarze Państwa, któremu przysługuje prawo pierwszeństwa.

Jeżeli władze celne jednej Strony uważają za konieczne poddać oględzinom przedmiot, znajdujący się pod nadzorem celnym drugiej Strony, to przedmiot ten, o ile podlega on jeszcze przepisom celnym Strony pragnącej dokonać oględzin, winien być oddany do dyspozycji tej ostatniej Strony.

Artukuł 5.

Władzom celnym każdej z układających się Stron przysługuje, w granicach artykułów 3 i 4-go niniejszego Układu, prawo przeprowadzania śledztwa co do wykroczeń przeciwko przepisom celnym danej Strony, wykrytych na obszarze drugiej Strony, prawo sekwestrowania przedmiotów, co do których zaszło wykroczenie, prawo wydawania wyroków stosownie do przepisów karnych danego Państwa, oraz prawo zasekwestrowania lub zaaresztowania przedmiotów, należących do osób, które dokonały przekroczenia, a to do wysokości kar pieniężnych przewidywanych lub ustalonych, jak również dla pokrycia opłat wszelkiego rodzaju; narzędzia do pracy nie podlegają sekwestrowi ani aresztowi.

Władze celne jednej z układających się Stron mają prawo przewieźć do swego kraju, lub też polecić sprzedać w drodze publicznego przetargu przez uprawnionego do tego urzędnika drugiej Strony przedmioty, które w sposób powyższy zostały przez nie zasekwestrowane lub zaaresztowane na obszarze drugiej Strony.

Artukuł 6.

Urzędnicy celni jednej z układających się Stron, zatrudnieni na obszarze drugiej Strony, mają prawo w celu wykonania uprawnień, udzielonych im w art. 5-ym niniejszego Układu, dokonywać aresztowań osób oraz stosować przymus względem osób, według przepisów swego kraju, tam, gdzie wolno im wypełniać czynności urzędowe. Aresztowanie obywateli drugiej układającej się Strony jest jednakże niedozwolone. Obywatel taki, który dokonał wykroczenia, może być natomiast zniewolony do stawienia się w celu spisania protokołu o zaszłym fakcie. Urzędnik drugiej Strony winien być przy tem obecny. Użycie siły wobec obywatela drugiej układającej się Strony w celu dokonania rewizji dozwolone jest również tylko w obecności urzędnika tejże Strony.

Zastrzeżone w ust 1-ym art. 4-go niniejszego Układu prawo pierwszeństwa co do tymczasowego aresztu przedmiotów stosuje się odpowiednio również do aresztowania osób.

Artikel 4.

Gelten für einen Gegenstand nach Artikel 3 die Zollgesetze beider vertragschliessenden Teile und unterliegt der Gegenstand infolgedessen dem Zugriff der Zollbehörden beider Teile, so gebührt der Vorrang der Zollbehörde des Teiles, aus dessen Gebiete der Gegenstand ausgeführt wird. Auf Erfordern haben die Zollbehörden des andern Staates den Gegenstand freizugeben, so lange er sich noch auf dem Gebiete des bevorrechtigten Staates befindet.

Erscheint den Zollbehörden des einen Teiles die Beschau eines Gegenstandes notwendig, der sich unter der Zollaufsicht des anderen Teiles befindet, so ist der Gegenstand zu diesem Zwecke zur Verfügung zu stellen, solange die Zollvorschriften des erstgenannten Teiles für ihn gelten.

Artikel 5.

Den Zollbehörden jedes der vertragschliessenden Teile steht im Rahmen der Artikel 3 und 4 dieses Abkommens das Recht zu, Zuwiderhandlungen gegen die Zollvorschriften ihres Staates, die auf dem Gebiete des anderen Teiles entdeckt werden, zu untersuchen, Gegenstände, die mit diesen Zuwiderhandlungen in Verbindung stehen, zu beschlagnahmen, die Zuwiderhandlungen nach den Strafbestimmungen ihres Staates abzuurteilen und für den Betrag zu erwartender oder erkannter Geldstrafen, sowie zur Deckung von Gebühren aller Art Gegenstände der in Betracht kommenden Personen mit Ausnahme von Arbeitsgerät zu beschlagnahmen oder zu pfänden.

Die Zollbehörden des einen vertragschliessenden Teiles können Gegenstände, die sie hiernach im Gebiete des anderen Teiles beschlagnahmt oder gepfändet haben, in ihr Land bringen oder durch Vermittlung eines dazu befugten Beamten des andern Teiles öffentlich versteigern lassen.

Artikel 6.

Die Zollbeamten des einen vertragschliessenden Teiles, die auf dem Gebiete des anderen Teiles tätig sind, können zur Durchführung der ihnen im Artikel 5 dieses Abkommens gegebenen Befugnisse nach Massgabe der Gesetze ihres Staates dort, wo sie dienstlich tätig sein dürfen, Personen festnehmen und Zwang gegen Personen ausüben. Eine Festnahme von Angehörigen des anderen vertragschliessenden Teiles ist jedoch unzulässig. Statt dessen kann der Zuwiderhandelnde zwecks Aufnahme einer Verhandlung über den Tatbestand zwangsweise vorgeführt werden. Dabei ist ein Beamter des anderen Teiles hinzuzuziehen. Körperlicher Zwang zu Untersuchungszwecken darf gegenüber Angehörigen des anderen vertragschliessenden Teiles gleichfalls nur unter Hinzuziehung eines Beamten dieses Teiles ausgeübt werden.

Das nach Artikel 4, Absatz I dieses Abkommens bestehende Recht des Vorranges beim Zugriff gilt sinngemäss auch für die Festnahme.

Osoby, zaaresztowane na zasadzie przepisów powyższych przez urzędnika jednej z układających się Stron na obszarze Strony drugiej, mogą być przeprowadzone przez rzeczonoego urzędnika na obszar jego Państwa, w razie potrzeby w asystencji urzędników drugiej Strony.

Artykuł 7.

Jeżeli władze celne obu Stron wykonywują wspólnie nadzór nad przedmiotami, podpadającymi pod przepisy celne obu Stron, natenczas odpowiedzialną za całość przedmiotu w zachodzącym wypadku będzie wyłącznie władza celna Strony, której przysługuje pierwszeństwo tymczasowego aresztu, zastrzeżone w ust. 1-ym art. 4-go niniejszego Układu.

Artykuł 8.

Do przepisów celnych w pojęciu niniejszego Układu zalicza się również zakazy i ograniczenia wwozu, wywozu i przewozu, przepisy dotyczące podatków pośrednich i temu podobnych opłat, przepisy co do statystyki ruchu towarowego oraz wszystkie postanowienia, wydane w celu wykonania powyższych przepisów.

Władze, urzędnicy oraz pracownicy, którym powierzono wykonywanie wyżej wymienionych postanowień, korzystają z tych samych atrybucji służbowych, co władze i urzędnicy celni.

Artykuł 9.

Podróżni, zamierzający wyjechać z obszaru jednej z układających się Stron przez graniczny dworzec przejściowy, położony na obszarze drugiej Stron mogą być zatrzymani przez urzędników i pracowników pierwszej z wymienionych Stron, powołanych do dokonywania rewizji paszportów, o ile podróżni ci nie posiadają wymaganej do wyjazdu legitymacji. Podróżni ci otrzymają polecenie powrotu do kraju, z którego wyjechali. W razie oporu, mogą być przymusowo odesłani z powrotem.

Stosowanie przymusu w celu odesłania z powrotem obywateli Strony, na której obszarze położony jest graniczny dworzec przejściowy, jest jednakże niedozwolone. Podróżni ten może być natomiast zniewolony do stawienia się w celu spisania protokołu o zaszłym fakcie. Urzędnik drugiej Strony winien być przy tem obecny. Po spisaniu protokołu podróżnemu będzie dozwolona dalsza podróż.

Artykuł 10.

Jeżeli jedna z układających się Stron zarządzi na granicznym dworcu przejściowym, położonym na obszarze drugiej Strony, kontrolę biletów kolejowych, to urzędnicy i pracownicy, którym kontrola ta została powierzona, będą mieli prawo zniewolić osoby, które nie uiściły opłaty za przejazd, do stawienia się w celu spisania protokołu o zaszłym fakcie. O ile sprawa dotyczy obywatela drugiej Strony, urzędnik tej Strony winien być obecny.

Die auf Grund der vorstehenden Bestimmungen von den Beamten des einen vertragschliessenden Teiles auf dem Gebiete des anderen Teiles festgenommenen Personen können von den erstgenannten Beamten in des Gebiet ihres Staates wenn nötig unter Begleitung von Beamten des anderen Teiles, überführt werden.

Artikel 7.

Wenn die beiderseitigen Zollbehörden Gegenstände, die den Zollvorschriften beider Teile unterliegen, gemeinsam überwachen, so gilt als haftpflichtiger Verwahrer vorkommenden Falls lediglich die Zollbehörde des Teiles, dem gemäss Artikel 4, Absatz 1, dieses Abkommens der Vorrang beim Zugriffe zusteht.

Artikel 8.

Zu den Zollvorschriften im Sinne dieses Abkommens gehören auch die Aus—Ein—und Durchfuhrverbote und Beschränkungen, die Vorschriften über indirekte Steuern und ähnliche Abgaben, die Vorschriften über die Statistik des Warenverkehrs sowie alle zur Durchführung dieser Vorschriften erlassenen Bestimmungen.

Den Zollbehörden und Beamten stehen die Behörden, Beamten und Bediensteten gleich, die mit der Durchführung der vorerwähnten Bestimmungen betraut sind.

Artikel 9.

Reisende, die aus dem Gebiete des einen vertragschliessenden Teiles über einen im Gebiete des anderen Teiles liegenden Grenzübergangsbahnhof ausreisen wollen, können von den dort mit der Passnachscha beauftragten Beamten und Bediensteten des erstgenannten Teiles zurückgewiesen werden, wenn sie nicht mit einem für die Ausreise gültigen Ausweis versehen sind. Sie sollen veranlasst werden, in das Ausgangsland zurückzukehren. Im Weigerungsfalle können sie zwangsweise zurückgeführt werden.

Die Anwendung von Zwang zur Zurückführung von Angehörigen des Teiles, auf dem der Grenzübergangsbahnhof liegt, ist jedoch unzulässig. Stattdessen kann der Reisende zwecks Aufnahme einer Verhandlung über den Tatbestand zwangsweise vorgeführt werden. Dabei ist ein Beamter des anderen vertragschliessenden Teiles hinzuzuziehen. Nach Abschluss der Verhandlung ist dem Reisenden die Weiterreise zu gestatten.

Artikel 10.

Falls der eine vertragschliessende Teil auf einem Grenzübergangsbahnhof im Gebiete des anderen Teiles eine Fahrkartenprüfung eingerichtet, sind seine mit der Prüfung beauftragten Beamten und Bediensteten berechtigt, Personen, bei denen eine Fahrgeldhinterziehung festgestellt wird, zwecks Aufnahme einer Verhandlung über den Tatbestand zwangsweise vorzuführen. Dabei ist, soweit es sich um Angehörige des anderen Teiles handelt, ein Beamter dieses Teiles hinzuzuziehen.

Artykuł 11.

Ekspozytury urzędów obu Stron uprawnione są do zaopatrzenia swych pomieszczeń urzędowych w tablice urzędowe z godłami swego Państwa.

Artykuł 12.

Władze kierownicze obu Państw podadzą sobie nawzajem do wiadomości nazwiska oraz stanowiska służbowe urzędników i pracowników, przydzielonych do ich ekspozytur urzędów oraz wskażą odpowiedzialnych kierowników tych ekspozytur.

Artykuł 13.

Urzednicy układającej się Strony, na której obszarze leży graniczny dworzec przejściowy, mają przy wykonywaniu obowiązków służbowych stały dostęp do miejsc, przydzielonych władzom drugiej Strony, lub odgraniczonych dla celów służbowych tych władz, o ile urzednicy ci noszą zewnętrzne oznaki urzędowe lub o ile wykażą służbowy cel swej obecności. Urzednikom tym niewolno zabierać z sobą przedmiotów, które według przepisów drugiej Strony podlegają ocenie.

Artykuł 14.

Przedmioty, przesyłane dla znajdujących się za granicą ekspozytur do ich użytku służbowego z Państwa, któremu ekspozytury te podlegają, wolne są od ceł i innych opłat w Państwie, do którego są przesyłane; przepis ten stosuje się do wymienionych przedmiotów również przy ich ewentualnym powrotnym wywozie.

Artykuł 15.

Układające się Strony uprawnione są do przesyłania do swych ekspozytur urzędów oraz z tych ekspozytur listów i paczek służbowych, jak również służbowych przesyłek pieniężnych i wartościowych, przy pomocy własnego personelu pocztowego lub za pośrednictwem innych osób, bez udziału poczty drugiej Strony oraz bez uiszczania na jej rzecz opłat pocztowych.

Przesyłki te winny być zaopatrzone w pieczęć służbową władzy wysyłającej i nie podlegają jakiegokolwiek cenzurze.

Artykuł 16.

Urzednicy obu układających się Stron, zatrudnieni na granicznych dworcach przejściowych, będą udzielać sobie wzajemnie pomocy przy wykonywaniu swych czynności służbowych, zwłaszcza w celu zapobiegania wykroczeniom oraz ich wykrywania.

Artykuł 17.

Władze jednej z układających się Stron zapewnią niezbędną ochronę władzom i urzednikom drugiej Strony, czynnym służbowo na ich obszarze, czyniąc zadość ich wezwaniom w równej mierze, jak podobnym wezwaniom własnych władz i urzedników.

Artikel 11.

Die beiderseitigen exponierten Dienststellen sind berechtigt, ihre Amtsräume durch Amtsschilder mit dem Hoheitszeichen den Entsendestaates kenntlich zu machen.

Artikel 12.

Die beiderseitigen Direktivbehörden werden sich gegenseitig Namen und Dienststellung der ihren exponierten Dienststellen zugewiesenen Beamten und Bediensteten mitteilen und die verantwortlichen Leiter dieser Dienststellen bezeichnen.

Artikel 13.

Die Beamten des vertragschliessenden Teiles, auf dessen Gebiet ein Grenzübergangsbahnhof liegt, dürfen in Ausübung ihres Dienstes die den Behörden des anderen Teiles zugewiesenen oder für die Zwecke des Dienstes dieser Behörden abgesperrten Anlagen jederzeit betreten, sofern sie äusserlich als Beamte erkennbar sind oder sich über den dienstlichen Zweck ihrer Anwesenheit ausweisen können. Gegenstände, die nach den Vorschriften des anderen Teiles zollpflichtig sind, dürfen nicht mitgenommen werden.

Artikel 14.

Gegenstände, die den im Ausland befindlichen Dienststellen aus dem Entsendestaate zum Dienstgebrauche zugehen, bleiben im Eingangsstaate frei von Zöllen und sonstigen Abgaben, auch bei einer etwaigen Wiederausfuhr.

Artikel 15.

Die vertragschliessenden Teile sind berechtigt, Dienstbriefe und Pakete sowie dienstliche Geld- und Wertsendungen nach und von ihren exponierten Dienststellen ohne Vermittlung der Postverwaltung des anderen Teiles und frei von dessen Postgebühren durch ihr Fahrpostpersonal oder andere Personen befördern zu lassen.

Diese Sendungen müssen mit dem Dienstsiegel der absendenden Behörde versehen sein und unterliegen keiner Zensur.

Artikel 16.

Die auf den Grenzübergangsbahnhöfen tätigen Beamten der vertragschliessenden Teile werden sich in der Erfüllung ihrer dienstlichen Obliegenheiten, insbesondere zur Verhinderung und Aufdeckung von Zuwiderhandlungen gegenseitig unterstützen.

Artikel 17.

Die Behörden des einen vertragschliessenden Teiles werden den auf ihrem Gebiete dienstlich tätigen Behörden und Beamten des anderen Teiles den erforderlichen Schutz gewähren und ihren hierauf gerichteten Ersuchen in gleicher Weise Folge leisten wie entsprechenden Ersuchen eigener Behörden und Beamten.

Artykuł 18.

Władze kompetentne jednej z układających się Stron będą na bezpośrednie wezwanie władz kompetentnych drugiej Strony, w wypadkach wykroczeń przeciwko przepisom celnym, paszportowym i kolejowym tego ostatniego Państwa, popełnionych na obszarze, wymienionym w art. 1-ym niniejszego Układu:

- a) przesłuchiwać świadków i rzeczoznawców,
- b) przedsiębrać urzędowe oględziny i stwierdzać stan rzeczy,
- c) doręczać wezwania i decyzje.

Wydatki, spowodowane powyższymi czynnościami winny być zwrócone bezpośrednio przez władzę wzywającą władzy, do której wezwanie zostało wystosowane.

Artykuł 19.

Każda z układających się Stron uprawniona jest do wysyłania swych urzędników w pociągach, przejeżdżających przez granicę, aż do pierwszej stacji na obszarze drugiej Strony, na której pociąg zatrzymuje się i z powrotem, a to w celu wykonywania nadzoru celnego i dokonywania czynności policji kolejowej na swym obszarze do granicy.

Artykuł 20.

Każda z układających się Stron udzieli urzędom celnym drugiej Strony na granicznych dworcach przejściowych wszelkich upoważnień do wykonywania czynności celnych przy wjeździe i wyjeździe, wynikających z potrzeb ruchu, dążąc przedewszystkiem do tego, aby upoważnienia do dokonywania odprawy, wydane urzędem celnym obu Stron, były zawsze, o ile to możliwe, z sobą zgodne. Odprawa celna towarów przez urząd celny jednej Strony winna być dokonywana możliwie bezpośrednio po odprawie w urzędzie celnym drugiej Strony, możliwie z największym pośpiechem. Podróźni oraz ich bagaż poddani będą odprawie niezwłocznie przy odjeździe i po nadejściu pociągu.

Artykuł 21.

Pomoc urzędowa, wymieniona w ust. 2-im art. 5-go i w artykułach 6, 9 i 10-ym niniejszego Układu winna być udzielona na wezwanie.

Artykuł 22.

Urzednicy i pracownicy każdej z układających się Stron, zatrudnieni w jednej z ekspozytur urzędów, a posiadający obywatelstwo Państwa, które ich zamianowało, zachowują swą przynależność państwową. To samo dotyczy członków rodziny i służby domowej danego urzędnika lub pracownika, zamieszkałych z nim na terytorjum Państwa, na którym znajduje się ekspozytura. Obywatelstwo Państwa, na obszarze którego znajduje się ekspozytura, nie może być nabyte na podstawie zamieszkania, pobytu lub urodzenia.

Artikel 18.

Die zuständigen Behörden des einen vertragsschliessenden Teiles werden auf unmittelbares Ersuchen der zuständigen Behörden des anderen Teiles wegen Zuwiderhandlungen gegen die das Zoll-Pass- und Eisenbahnwesen betreffenden Vorschriften des letztgenannten Teiles, die auf dem in Artikel 1 dieses Abkommens bezeichneten Gebiete begangen sind,

- a) Zeugen und Sachverständige vernehmen,
- b) amtliche Besichtigungen vornehmen und den Befund beglaubigen,
- c) Vorladungen und Erkenntnisse behändigen lassen.

Die durch die Vornahme dieser Handlungen entstehenden baren Auslagen sind der ersuchten Behörde von der ersuchenden Behörde unmittelbar zu erstatten.

Artikel 19.

Jeder der vertragsschliessenden Teile hat das Recht zum Zwecke der Ausübung der Zollaufsicht und der Bahnpolizei auf seinem Gebiete bis zur Grenze seine Beamten in den über die Grenze verkehrenden Eisenbahnzügen bis zur ersten Haltestation auf dem Gebiete des anderen Teiles und zurück mitfahren zu lassen.

Artikel 20.

Die vertragsschliessenden Teile werden den beiderseitigen Zollämtern auf den Grenzübergangsbahnhöfen alle Befugnisse zur zollamtlichen Ein- und Ausgangsabfertigung beilegen, die sich aus dem Verkehrsbedürfnis ergeben. Sie werden insbesondere darauf Bedacht nehmen, dass die Abfertigungsbefugnisse der beiderseitigen Zollämter stets tunlichst übereinstimmen. Die Wareabfertigungen durch die beiderseitigen Zollbehörden sollen möglichst unmittelbar aufeinander folgen und mit tunlichster Beschleunigung erledigt werden. Personen und deren Gepäck werden bei jeder Abfahrt und bei jeder Ankunft der Züge sofort abgefertigt werden.

Artikel 21.

Die in Artikel 5, Absatz 2, Artikel 6, 9 und 10 dieses Abkommens erwähnte Amtshilfe ist auf Ansuchen zu leisten.

Artikel 22.

Beamte und Bedienstete jedes der vertragsschliessenden Teile, die bei einer exponierten Dienststelle beschäftigt werden und die Staatsangehörigkeit des Entsendestaates besitzen, behalten ihre Staatsangehörigkeit. Das Gleiche gilt von den mit ihnen auf dem Gebiete des Empfangsstaates in häuslicher Gemeinschaft lebenden Angehörigen und Hausbediensteten. Ein Erwerb der Staatsangehörigkeit der Empfangsstaats durch Wohnsitz, Aufenthalt oder Geburt findet nicht statt.

Artykuł 23.

Urzednicy i pracownicy o przynaleznosci państwowej niemieckiej, którzy wraz ze zmianą suwerenności z powodu zamieszkania na obszarze Górnego Śląska polskiego, w myśl Części II-ej Konwencji polsko-niemieckiej w sprawie Górnego Śląska z d. 15 maja 1922 r., uzyskaliby siłą rzeczy obywatelstwo polskie, zachowują swą przynależność państwową, o ile zgodzili się pozostać w służbie Rzeszy Niemieckiej lub jednego z państw niemieckich, i o ile w chwili zmiany suwerenności przydzieleni zostaną do niemieckiej ekspozytury. Pozatem należy ich uważać jako osoby, które optowały na rzecz Niemiec.

Terminy, ustalone dla optantów, liczą się w stosunku do wyżej wzmiankowanych urzędników i pracowników dopiero od chwili opuszczenia służby w ekspozyturze urzędu, a upływają najpóźniej z końcem piętnastego roku po zmianie suwerenności. To samo dotyczy żon i małoletnich dzieci wymienionych urzędników i pracowników.

Artykuł 24.

Polacy o przynaleznosci państwowej niemieckiej, którym, z powodu zamieszkania w niemieckiej części obszaru plebiscytowego, przysługuje w myśl Części II-ej Konwencji polsko-niemieckiej w sprawie Górnego Śląska z dn. 15 maja 1922 r. prawo opcji na rzecz Polski, nabeđą przynależność państwową polską, tracąc przynależność państwową niemiecką, gdy wstąpią w charakterze urzędników lub pracowników do polskiej służby państwowej i w chwili zmiany suwerenności przydzieleni zostają do polskiej ekspozytury. Pozatem należy ich uważać jako osoby, które optowały na rzecz Polski.

Ustęp 2-gi art. 23-go niniejszego Układu znajduje odpowiednie zastosowanie.

Artykuł 25.

Urzednicy i pracownicy ekspozytur urzędów podlegają podczas swego pobytu na obszarze obcego Państwa sądownictwu i władzy policyjnej tego Państwa. Co się tyczy jednak ich czynności urzędowych, to podlegają oni wyłącznie ustawom i władzom Państwa, przez które zostali zamianowani; w razie popełnienia czynów karygodnych podczas wykonywania czynności służbowych, urzednicy i pracownicy ci winni być na żądanie wydani Państwu, przez które zamianowani zostali.

Artykuł 26.

Urzednicy i pracownicy, zatrudnieni na granicznych dworcach przejściowych na obszarze obcego Państwa, winni w czasie wykonywania czynności służbowych nosić mundur lub widoczną oznakę służbową. Poza czynnościami służbowymi korzystają oni z prawa noszenia munduru jedynie w miejscu siedziby swego urzędu lub w obwodzie, ustalonym przez władze kierownicze obu Państw, jak również na drodze pomiędzy siedzibą urzędu lub powyższym obwodem, a obszarem Państwa, które danych urzędników lub pracowników mianowało.

Artikel 23.

Beamte und Bedienstete deutscher Reichsangehörigkeit, die mit dem Übergange der Staatshoheit wegen ihres Wohnsitzes in Polnisch-Oberschlesien auf Grund des im deutsch-polnischen Abkommen über Oberschlesien vom 15 Mai 1922 enthaltenen Teiles über Staatsangehörigkeit ohne weiteres die polnische Staatsangehörigkeit erwerben würden, behalten ihre Staatsangehörigkeit, wenn sie im deutschen Reichs- oder Staatsdienst mit ihrer Zustimmung verbleiben und beim Übergange der Staatshoheit zur Verwendung bei einer deutschen exponierten Dienststelle bestimmt sind. Im übrigen sind sie so anzusehen, als wenn sie für Deutschland optiert hätten.

Die für Optanten festgesetzten Fristen beginnen für sie erst mit dem Ausscheiden aus der Beschäftigung bei einer exponierten Dienststelle, sie enden spätestens mit dem Ablauf des fünfzehnten Jahres nach Übergang der Staatshoheit. Den genannten Beamten und Bediensteten stehen ihre Ehefrauen und minderjährigen Kinder gleich.

Artikel 24.

Polen deutscher Reichsangehörigkeit, die mit dem Übergange der Staatshoheit wegen ihres Wohnsitzes im deutschen Teile des Abstimmungsgebietes auf Grund des zweiten Teiles des deutsch-polnischen Abkommens über Oberschlesien vom 15 Mai 1922 das Recht der Option für Polen haben, erwerben die polnische Staatsangehörigkeit unter Verlust der deutschen Reichsangehörigkeit, wenn sie als Beamte oder Bedienstete in den polnischen Staatsdienst eintreten und beim Übergange der Staatshoheit zur Verwendung bei einer polnischen exponierten Dienststelle bestimmt sind. Im übrigen sind sie so anzusehen, als wenn sie für Polen optiert hätten.

Artikel 23, Absatz 2 dieses Abkommens findet entsprechende Anwendung.

Artikel 25.

Beamte und Bedienstete der exponierten Dienststellen unterstehen während ihres Aufenthaltes im Gebiete dem fremden Staates der Gerichtsbarkeit und Polizeigewalt dieses Staates. In Ansehung ihrer Amtshandlungen unterstehen sie dagegen lediglich den Gesetzen und Behörden des Entsendestaates; sie werden wegen der in Ausübung ihres Dienstes begangenen strafbaren Handlungem dem Entsendestaat auf Verlangen ausgeliefert.

Artikel 26.

Die auf den Grenzübergangsbahnhöfen in fremdem Staatsgebiete tätigen Beamten und Bediensteten haben im Dienste Uniform oder ein äusserlich erkennbares Dienstabzeichen zu tragen. Ausser Dienst ist ihnen das Tragen der Uniform nur am Orte ihres Dienstsitzes oder innerhalb eines von den beiderseitigen Direktivbehörden vereinbarten Bezirkes, sowie auf dem Wege zwischen dem Orte des Dienstsitzes oder dem vereinbarten Bezirk und dem Entsendestaate gestattet.

Noszenie broni dozwolone jest jedynie w czasie wykonywania czynności służbowych; noszenie broni palnej dozwolone jest jedynie przy nocnym dozowaniu towarów i kas.

Naczelnicy ekspozytur mają prawo noszenia munduru i broni w czasie urzędowej bytności w ekspozyturach.

Użycie broni dozwolone jest jedynie w razie koniecznej obrony.

Artykuł 27.

O ile w razie obrazy czci lub uszkodzeń cielesnych dopuszczone jest, oprócz wniosku poszkodowanego, również oskarżenie przez prokuratora, w wypadku tym każda z układających się Stron stosować będzie prawa na korzyść urzędników drugiej Strony, zatrudnionych na jej obszarze, w tych samych granicach, co w obronie swych własnych urzędników.

Artykuł 28.

Osoby, wymienione w art. 22 niniejszego Układu, korzystają narówni z obywatelami danego Państwa z urzędów publicznych Państwa, na obszarze którego znajduje się ekspozytura, a przeznaczonych dla miejsc ich zamieszkania, mianowicie z ochrony prawnej, instytucji kościelnych i szkolnych oraz opieki w dziedzinie uregulowania spraw mieszkaniowych i aprowizacyjnych.

Artykuł 29.

Obie układające się Strony zobowiązują się udzielać pomocy urzędnikom i pracownikom, zatrudnionym w ekspozyturach urzędów przy uzyskaniu odpowiednich mieszkań oraz zobowiązują się — o ile urzędnicy i pracownicy posiadają już mieszkanie w Państwie, w którym znajduje się ekspozytura — pozwolić im na korzystanie z tego mieszkania, w każdym razie aż do czasu wyszukania nowego odpowiedniego mieszkania.

Artykuł 30.

Osoby, wymienione w art. 22 niniejszego Układu, korzystają w czasie swego pobytu na obszarze Państwa, na którym znajduje się ekspozytura:

- 1) ze zwolnienia od wszelkiego rodzaju świadczeń publiczno-prawnych, osobistych i rzeczowych,
- 2) ze zwolnienia od wszelkich publicznych poborów na rzecz Państwa, w którym znajduje się ekspozytura, w tym samym zakresie, jaki przysługiwałby im, gdyby nie posiadały w Państwie, w którym znajduje się ekspozytura, ani miejsca zamieszkania, ani miejsca pobytu,
- 3) z prawa wolnej jazdy kolejowej najkrótszą drogą między miejscem służbowego zamieszkania, a granicą Państwa, które je zamianowało, na zasadzie bliższego porozumienia,
- 4) z wolności od cła wwozowego od wszystkich przedmiotów, przeznaczonych dla ich osobistego lub służbowego użytku lub zużycia, a sprowadzanych z Państwa, które osoby te

Das Tragen von Waffen ist nur im Dienste zulässig, das Tragen von Schusswaffen nur bei Bewachung von Gütern und Kassen zur Nachtzeit.

Vorgesetzte der exponierten Dienststellen dürfen Uniform und Waffen tragen, wenn sie diese Stellen dienstlich aufsuchen.

Der Waffengebrauch ist nur in der Notwehr gestattet.

Artikel 27.

Soweit bei Beleidigungen und Körperverletzungen ausser dem Strafantrage des Verletzten auch die Erhebung der öffentlichen Anklage zulässig ist, werden die vertragschliessenden Teile von dieser Möglichkeit vorkommenden Falls zugunsten der auf ihrem Staatsgebiete tätigen Beamten des anderen Teiles in demselben Umfang Gebrauch machen wie zugunsten der eigenen Beamten.

Artikel 28.

Die im Artikel 22 dieses Abkommens bezeichneten Personen dürfen hinsichtlich der Teilnahme an den für ihren Wohnsitz bestehenden öffentlichen Einrichtungen des Empfangsstaates, namentlich den Einrichtungen des allgemeinen Rechtsschutzes und des Kirchen — und Schulwesens sowie in Bezug auf die Regelung des Wohnwesens und der wirtschaftlichen Versorgung nicht schlechter gestellt werden, als die Angehörigen dieses Staates.

Artikel 29.

Die vertragschliessenden Teile verpflichten sich, den bei den exponierten Dienststellen verwendeten Beamten und Bediensteten bei der Beschaffung von angemessener Unterkunft behilflich zu sein und ihnen, soweit sie bereits im Empfangsstaat eine Wohnung haben, zu gestatten in dieser jedenfalls bis zur Erlangung einer neuen angemessenen Wohnung zu verbleiben.

Artikel 30.

Die im Artikel 22 dieses Abkommens bezeichneten Personen geniessen während der Dauer ihres Aufenthalts auf dem Gebiete des Empfangsstaates:

1. Freiheit von jeder Art. öffentlichrechtlicher persönlicher Dienstleistungen und Sachleistungen,
2. Freiheit von allen im Empfangsstaat erhobenen öffentlichen Abgaben in demselben Umfang, wie sie ihnen zustehen würde, wenn sie im Empfangsstaat weder Wohnsitz noch Aufenthalt hätten,
3. Freie Eisenbahnfahrt auf der kürzesten Strecke zwischen der Dienstwohnsitz und der Grenze des Entsendestaats nach näherer Vereinbarung,
4. Freiheit von Einfuhrzöllen für alle zu ihrem persönlichen und dienstlichen Gebrauch oder Verbräuche bestimmte Gegenstände, die sie aus dem Versendestaat einführen, und Frei-

mianowało, jak również z wolności od cła wywozowego od wymienionych wyżej przedmiotów, które po dokonanym użytku odesłane zostaną z powrotem do Państwa wysyłającego. W zakresie powyższym do przedmiotów wyżej wymienionych nie będą stosowane zakazy wwozu i wywozu, wydane przez układające się Strony. Odprawa celna przedmiotów, w stosunku do których ulgi te będą wymagane, odbywa się w urzędzie celnym, znajdującym się w miejscu pobytu służbowego urzędnika lub pracownika, występującego z wnioskiem, dotyczącym jego i jego domowników, na zasadzie poświadczenia jego bezpośredniej władzy zwierzchniej. Obie układające się Strony zastrzegają sobie zarządzenie dalszych środków nadzorczych, w razie potrzeby na podstawie wzajemnego porozumienia.

Artykuł 31.

Urzednicy i pracownicy, zatrudnieni w ekspozyturach urzędów, otrzymują od władzy przełożonej legitymacje podług specjalnie ustalonego wzoru, które uprawniają ich do swobodnego komunikowania się z Państwem, które ich mianowało.

Powyższe prawo przysługuje również osobom, które spełniają nadzór służbowy.

Artykuł 32.

Członkowie rodziny i służba domowa osób, wymienionych w ust. 1 art. 22 niniejszego Układu, zamieszkali z nimi pod jednym dachem, otrzymają, w razie potrzeby, na mocy art. 270 Konwencji polsko-niemieckiej w sprawie Górnego Śląska z d. 15 maja 1922 r., kartę cyrkulacyjną, której ważność może być ograniczona do obwodu, wymienionego w ust. 1 art. 26 niniejszego Układu, oraz do przejść ustalonych dla bezpośredniej komunikacji z własnym Państwem. Kartę cyrkulacyjną wystawia władza właściwa własnego Państwa w tej miejscowości, w której znajduje się władza wizująca drugiej Strony. Władza wizująca nie może odmówić udzielenia wizy.

II. Uprzywilejowany ruch tranzytowy.

Artykuł 33.

Wykonanie zarządzeń, niezbędnych do utrzymania spokoju i porządku w pociągach, służących do uprzywilejowanego ruchu tranzytowego, należy do urzędników i pracowników Państwa uprawnionego do tranzytu, konwojujących pociągi, co nie uwłącza przepisom ust. 1 art. 470 i art. 48 Konwencji polsko-niemieckiej w sprawie Górnego Śląska z d. 15 maja 1922 r.

Artykuł 34.

Urzednicy Państwa uprawnionego do tranzytu, konwojujący pociągi, mają prawo przytrzymywać na obszarze Państwa, przez które odbywa się tranzyt,

heit von Ausfuhrabgaben für diejenigen der genannten Gegenstände, die sie nach gemachtem Gebrauch in den Entsendestaat zurückführen. Die Ein- und Ausfuhrverbote der vertragschliessenden Teile finden auf diese Gegenstände im entsprechenden Umfange keine Anwendung. Die Abfertigung der Gegenstände, für die diese Vergünstigungen in Anspruch genommen werden, erfolgt auf dem Zollamt des Dienstsitzes des antragstellenden Beamten oder Bediensteten für ihn und seine Haushaltungsangehörigen gegen Vorlage einer Bescheinigung seines nächsten Dienstvorgesetzten. Die vertragschliessenden Teile behalten sich vor, bei Bedarf im Wege gegenseitiger Uebereinkunft weitere Aufsichtsmaßnahmen anzuordnen.

Artikel 31.

Die auf den exponierten Dienststellen verwendeten Beamten und Bediensteten erhalten von ihrer vorgesetzten Dienstbehörde Ausweise nach besonders vereinbartem Muster, die sie zum freier Verkehre mit dem Entsendestaate berechtigen,

Der Verwendung auf der exponierten Dienststelle steht der Auftrag zur Dienstaufsicht gleich.

Artikel 32.

Die Angehörigen und Hausbediensteten der in Artikel 22 Absatz I, des vorliegenden Abkommens bezeichneten Personen, die mit diesen in häuslicher Gemeinschaft leben, erhalten, nötigenfalls auf Grund des Artikels 270 des deutsch-polnischen Abkommens über Oberschlesien vom 15 Mai 1922 eine Verkehrskarte, deren Gültigkeit auf den im Artikel 26, Absatz I, des vorliegenden Abkommens genannten Bezirk und die für den unmittelbaren Verkehr mit dem Entsendestaat in Betracht kommenden Uebergänge beschränkt werden kann. Zuständig ist die Ausstellungsbehörde des Entsendestaates, an deren Sitz sich die Gegenzeichnungsbehörde des anderen Teiles befindet; die Gegenzeichnungsbehörde darf die Gegenzeichnung nicht verweigern.

II. Privilegierter Durchgangsverkehr.

Artikel 33.

Die Durchführung aller Massnahmen, die zur Aufrechterhaltung der Ruhe und Ordnung in den dem privilegierten Durchgangsverkehre dienenden Eisenbahnzügen erforderlich sind, steht den mit der Begleitung der Züge beauftragten Beamten und Bediensteten des durchgangsberechtigten Staates, unbeschadet der Bestimmung im Artikel 470, Absatz I, und 480 des deutsch-polnischen Abkommens über Oberschlesien vom 15 Mai 1922 zu.

Artikel 34.

Die mit der Begleitung der Züge beauftragten Beamten des durchgangsberechtigten Staates können Personen, die sie auf dem Gebiete dieses Staates in

osoby, które przyaresztowali na obszarze Państwa uprawnionego do tranzytu w pociągu pomiędzy ostatnią stacją przedgraniczną, a samą granicą, i mają prawo przywieźć osoby te przez Państwo tranzytowe do Państwa, uprawnionego do tranzytu.

Artykuł 35.

Urzednicy i pracownicy, zatrudnieni służbowo w ruchu tranzytowym, otrzymuje legitymacje, podług specjalnie ustalonego wzoru, które zastępują podczas służby paszporty, karty cyrkulacyjne i inne przewidziane dowody osobiste.

Artykuł 36.

Artykuły 16, 17, 25, 26 i 27 niniejszego Układu stosują się odpowiednio do urzędników i pracowników, zatrudnionych przy uprzywilejowanym ruchu tranzytowym; noszenie broni palnej jest jednakże niedozwolone (ust. 2 art. 26 niniejszego Układu).

III. Sąsiedzki ruch kolejowy.

Artykuł 37.

Urzednicy kolejowi jednej z układających się Stron, przeprowadzający pociągi w ruchu sąsiedzkim na obszar drugiej Strony, korzystają z uprawnień, wymienionych w art. 33 niniejszego Układu.

Artykuł 38.

Postanowienia artykułów 16, 17, 19, 25, 26, 27 i 35 niniejszego Układu będą odpowiednio stosowane do urzędników i pracowników, zatrudnionych w sąsiedzkim ruchu kolejowym; noszenie broni palnej jest jednakże niedozwolone (ust. 2 i art. 26 niniejszego Układu).

IV. Postanowienia końcowe.

Artykuł 39:

Wszystkie postanowienia niniejszego Układu dodatkowego dotyczą jedynie ruchu pomiędzy obiema częściami górnośląskiego obszaru plebiscytowego.

Artykuł 40.

Układ niniejszy będzie ratyfikowany i dokumenty ratyfikacyjne będą wymienione równocześnie z dokumentami ratyfikacyjnymi, dotyczącymi Konwencji polsko-niemieckiej w sprawie Górnego Śląska z d. 15 maja 1922 r. Układ niniejszy staje się prawomocny równocześnie ze wspomnianą Konwencją.

W dowód czego Pełnomocnicy podpisali niniejszy Układ i opatrzili go swemi pieczęciami.

Sporządzono w dwu oryginałach w Genewie, dnia piętnastego maja tysiąc dziewięćset dwudziestego drugiego roku.

(L. S.) Kazimierz OLSZOWSKI

(L. S.) Eugen SCHIFFER

einem Zuge zwischen der letzten Station vor der Grenze und dieser festgenommen haben, im Gebiete des Durchgangsstaats festhalten und durch dieses Gebiet hindurch in das durchgangsberechtigte Land mitführen.

Artikel 35.

Die im Durchgangsverkehre dienstlich verwendeten Beamten und Bediensteten erhalten Ausweise nach besonders vereinbartem Muster, die für diesen Dienst als Ersatz für Pässe, Verkehrskarten und sonst vorgesehene Personenausweise gelten.

Artikel 36.

Die Artikel 16, 17, 25, 26 und 27 dieses Abkommens finden auf die im privilegierten Durchgangsverkehre verwendeten Beamten und Bediensteten sinngemäss Anwendung; jedoch ist das Mitführen von Schusswaffen nicht gestattet (Artikel 26 Absatz 2 dieses Abkommens).

III. Eisenbahnübergangsverkehr.

Artikel 37.

Soweit Eisenbahnbeamte des einen vertragsschliessenden Teiles im Eisenbahnübergangsverkehre Züge in das Gebiet des anderen Teiles hineinführen, stehen ihnen die im Artikel 33 genannten Befugnisse zu.

Artikel 38.

Die Bestimmungen der Artikel 16, 17, 19, 25, 26, 27 und 35 dieses Abkommens finden auf die im Eisenbahnübergangsverkehre verwendeten Beamten und Bediensteten entsprechende Anwendung. Jedoch ist das Mitführen von Schusswaffen nicht gestattet. (Artikel 26, Absatz 2, dieses Abkommens).

IV. Schlussbestimmungen.

Artikel 39.

Sämtliche Bestimmungen dieses Ergänzungsabkommens beziehen sich nur auf den Verkehr zwischen den beiden Teilen des oberschlesischen Abstimmungsgebiets.

Artikel 40.

Dieses Abkommen soll ratifiziert werden und die Ratifikationsurkunden sollen zusammen mit den Urkunden über das deutsch-polnische Abkommen über Oberschlesien vom 15. Mai 1922 ausgetauscht werden. Es tritt gleichzeitig mit diesem Abkommen in Kraft.

Zur Urkund dessen haben die Bevollmächtigten dieses Abkommen unterzeichnet und mit ihren Siegeln versehen.

Ausgefertigt in doppelter Urschrift in Genf, am Mai 15. 1922.

(L. S.) Casimir OLSZOWSKI

(L. S.) Eugen SCHIFFER